

Trần Mạnh Hảo

Trường ca

Đất nước hình tia chớp

Rạng Đông xuất bản

Trần Mạnh Hào

Trưởng ca

Đất nước
hình thức

Sách điện tử do Rạng Đông xuất bản và phát hành

Rạng Đông xuất bản

MỤC LỤC

Vài nét về tác giả

Chương một

TRONG NHÀ CÓ ME

Chương hai

KHÚC ĐÀN BẦU

Chương ba

ME CHO CON TRÁI THI

Chương bốn

NGỌN LỬA

Chương năm

THƯƠNG NHAU CỜÍ ÁO CHO NHAU

CHÂN DUNG 1

CHÂN DUNG 2

CHÂN DUNG 3

Chương bảy

NHỮNG LỜI ME RU

KHÚC 1

KHÚC 2

Chương tám

NGỌN GIÓ CỦA ME

GIÓ ĐẾN

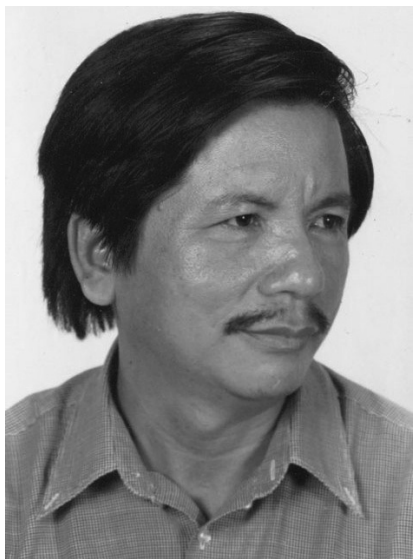
TÔI SẼ VỀ

Chương chín

THỜI CHÚNG CON YÊU NHAU

Chương mười

ME SINH NHIỀU CON TRAI

Trần Mạnh Hảo (1947)
Nhà thơ, nhà văn, nhà báo Việt Nam.

Copyright © Tác giả và Rạng Đông giữ Bản quyền

Vài nét về tác giả

Trần Mạnh Hào sinh năm 1947 tại Nam Định trong một gia đình Thiên Chúa giáo. Từng là cậu giúp lễ cho cha xứ vùng Bùi Chu Phát Diệm. Có thơ in báo từ năm 14 tuổi.

Tuổi trưởng thành vượt Trường Sơn vào chiến trường Nam Bộ. Từ năm 1973 về làm phóng viên, biên tập viên tạp chí "Văn Nghệ quân giải phóng miền Nam" và làm nghề viết văn, viết báo chuyên nghiệp cho đến nay.

Trần Mạnh Hào hiện là người viết tự do, đã ra khỏi biên chế nhà nước từ 15 năm nay và không tham gia tổ chức chính trị nào. Chức danh Ủy viên Hội đồng Thơ Hội Nhà văn Việt Nam của Trần Mạnh Hào là do Ban Chấp hành cử, không phải chức danh trong biên chế.

Trần Mạnh Hào từ năm 1974 đến 2004 đã xuất bản 15 tập thơ, 4 cuốn tiểu thuyết, 5 tập lý luận phê bình văn học, 3 tập truyện thiếu nhi. Từng được nhiều giải thưởng văn học. Thí dụ, tác giả đã được 5 giải thưởng hằng năm của Hội Nhà văn Việt Nam cho 5 tập sách, gồm 2 tập thơ trường ca, 2 tập thơ, một tập lý luận phê bình:

Thơ:

- *Đất nước hình tia chớp*
- *Mặt trời trong lòng đất*
- *Chuồn chuồn cắn rốn*
- *Thơ lục bát Trần Mạnh Hào*
- *Thơ phản thơ*

Tiểu thuyết:

- *Ly thân*

Trường ca

Đất nước
hình tia chớp

Chương một

TRONG NHÀ CÓ MẸ

*

*Chưa đầy chín tháng mười ngày
Khi còn nằm trong bụng mẹ
Sao con đã vội tò mò
Muốn đòi ra xem trời xem đất
Xem trời có giống bánh dày
Đất có giống bánh chưng?
Xem nước sông có thực lỏng không
Và xem đá có thực là rắn chắc?*

*

*Mẹ đau hộ nỗi đau toàn trái đất
Để sinh ra ba tiếng khóc đầy nhà
Ai dạy con mà con biết khóc?
Tiếng cười lần thứ nhất oa oa...*

*

*Cái con biết đầu tiên là ngọn lửa
Đêm ấy trăng sao trốn tránh con người
Khi hạnh phúc mẹ tìm dòng lệ nhỏ
Mẹ đừng khóc nhé mẹ ơi
Nếu mẹ khóc ngọn lửa trong nhà ta lúc đó
Sẽ đông thành đá mất thôi*

*

*Trong hai bàn tay mẹ khô héo
Con đã nằm trên đó suốt đời con
Mẹ cắt rốn cho con bằng dao tằm trâu cũ kỹ
Chiếc nôi con là chiếc thúng tròn*

*

Chưa đầy hai tuần lễ
Mẹ phải gánh con đi chạy càn
Một bên thúng con nằm chung bếp núc
Giặc đuổi đằng sau sao con khóc thét
Tiếng khóc đè gánh mẹ xuống nghìn cân?

*

Trời trên đầu con cong như bông lúa
Nhưng vì sao làm hạt thóc con ăn
Đất dưới chân con phẳng như dải lụa
Mà sao đòi mẹ tảo tần?

*

Dòng sông trước nhà ta là dòng sữa mẹ
Chân trời cũng một sắc phù sa
Mẹ vẫn nuôi con bát cơm pha nước mắt
Hạt mồ hôi mẹ nuôi mặt trăng, mặt trời, mặt đất

*

Mẹ nuôi con lặng lẽ như cây
Mẹ nuôi con lặng lẽ tháng ngày
Mẹ nuôi con như mặt trời nuôi cỏ
Mẹ nuôi con như rừng nuôi gió

*

Mẹ đi mò con ốc
Con ốc nằm ở đâu
Con ốc đi bằng đầu
Trú đời trong vỏ đá
Con ốc trốn vào rêu vào lá
Con ốc lẩn vào bùn ao
Mẹ biết nơi nào
Mà đi tìm con ốc?

*

Mẹ đi mò cua
Con cua giương cặp mắt
Cặp mắt nằm trên lưng
Suốt đời bò ngoài ruộng, ngoài bưng
Mẹ làm sao mà bắt
Hai gọng sặc kìm vào nhau
Con cua chạy bỏ lại càng trên tay mẹ
Rút ra rồi mới đau!

*

Con cua mảy trốn đi đâu
Mẹ đeo giỏ lội đồng sâu đi tìm
Bên trời bóng mẹ còn in
Tắm lưng mẹ đỡ muôn nghìn nắng mưa

*

Mẹ đi mò con tép
Con tép nhỏ lọt tay
Con tép chui vào quả bưởi
Có phải là con tép mẹ tìm đây?

*

Mẹ đi mò con cá ngoài sông ngoài đồng
Con cá bóng mun như làm bằng trứng
Con cá bóng mun ăn cùng gạo tám

*

Mẹ đi mò con cá trê
Con cá trê mới đẻ đã mọc râu
Ngạnh gai mang sấn trên đầu
“Mẹ còn đi cấy đồng sâu chưa về
Bắt được con cá rô trê

Cầm cổ lôi về cho cái ngủ ăn”

*

*Này con chim gáy, con chim sẻ
Sao mày thích mặc áo nâu
Sao mày thích đậu trên mái nhà của mẹ
Áo mẹ mang màu đất
Áo mẹ mang màu sứ màu sành
Áo mẹ mang màu mía mật
Áo mẹ chưa bao giờ lành
Nên áo con chưa bao giờ rách
Này củ nâu trên rừng
Mẹ Âu Cơ tìm được
Mẹ nhuộm vỏ cây thành màu bền chặt
Rồi mẹ mặc áo màu nâu
Đất buổi hồng hoang còn son rồi
Còn trắng như phèn đen như bóng tối
Đất đã học mẹ rồi mang chiếc áo màu nâu*

*

*Khi mẹ ru con đất nước hình guốc vông
Khi mẹ ru con đất nước hình mũi sổng
Khi mẹ ru con đất nước mang hình chim Lạc đang bay
Khi mẹ ru con đất nước cong hình cái cày
Đất nước mãi là hình chữ S
Đất nước kèo cà kèo kệt
Đất nước là mẹ đây.*

*

*Con ơi con ngủ cho say
Mặt trăng khuyết sẽ lại đầy mặt con
Bao nhiêu núi hoá chồi non
Mặt trời xuống để cho tròn mặt nôi
Con ơi mang lấy mặt người
Vịn vào vũ trụ tập ngồi tập đi
Nhưng giờ con phải ngủ đi*

Có trời, có đất cũng vì có con

*

*Con lớn lên như mùa hạ mùa thu
Con lớn như dây trầu leo vào tay mẹ
Con có lớn bằng cây cau cũng vẫn là đứa bé
Vẫn là đứa bé, vẫn là con*

*

*Cả bầu trời thu vào chum nước
Con cầm lấy làm gương soi
Mẹ ra đồng cấy lúa
Con làm đóm mạ chạy ra coi
Chân trời xanh, chân trời tím quá
Lưng mẹ là chân trời mẹ ơi*

*

*Khi mẹ đi cày đi cấy
Đất nước mang hình lưỡi liềm lưỡi hái
Đất nước mang hình chiếc ách trên cổ con trâu
Đất nước nhọc nhằn từ lâu
Đất nước không hề mệt mỏi
Sữa mẹ chảy ra từ đá sỏi
Những quả đồi như vú mẹ nghìn năm
Nuôi chúng con nhả nãi*

*

*Con sẽ hát về mẹ mãi
Khi có mẹ trong nhà
Con không hề sợ hãi
Ngọn gió dắt con đi xa*

*

Mẹ ơi mẹ vẫn ở nhà
Với mặt trăng nằm ngoài ngõ
Với chú Cuội ngồi gốc đa
Với tiếng gáy con gà như chiếc cầu vồng lửa
Với tiếng con trâu gặm cỏ rung đê
Khi mẹ nuôi con đất nước mang hình dòng sữa
Khi mẹ nuôi con đất nước mang hình bông lúa
Đất nước là bông lúa mẹ cho con.

Chương hai

KHÚC ĐÀN BẦU

*Biển sinh ra đã bạc đầu
Mẹ ru một khúc đàn bầu cho con
Một dây một trái đất tròn
Mỗi hòn núi ngổ một hòn Vọng phu*

*

*Nước mình sao lắm kẻ thù?
Hết phương Bắc lại giặc từ phương Tây
Một dây thôi chỉ một dây
Mẹ ru cả trái đất này cho con*

*

*Chín mươi chín đỉnh chon von
Sông Hồng - chỉ một dây còn chảy qua
Đàn bầu vốn của mẹ cha
Dãy Trường Sơn cũng thành ra dây đàn*

*

*Biển chiều dọc, núi chiều ngang
Gánh hai châu thổ mẹ băng chân trời
Lời ru nào chín rụng rơi
Mọc lên cây lúa cả đời uốn câu*

*

*Sợ gì những nỗi thương đau
Chỉ e một tiếng đàn bầu mẹ ru
Nào ai có sợ kẻ thù
Chỉ e khúc hát mùa thu quên về*

*

Nằm trong bụng mẹ đã nghe
Chín mươi chín đỉnh chở che sông Hồng
Một trăm trứng của Tiên Rồng
Lên rừng xuống biển vẫn dòng Rồng Tiên

*

Tiếng đàn bầu mẹ cất lên
Núi đang chạy cũng tìm bên biển nằm
Tiếng đàn chọt bốn nghìn năm
Mà con ngỡ tưởng như lần đầu nghe

*

Thạch Sanh đàn đuổi giặc về
Mới sinh ra đã nhỏ tre Là Ngà
Vó câu ngựa sắt bay qua
Bao nhiêu giặc đã tan ra thành đầm

*

Qua nghìn biển động thăng trầm
Những Chi Lăng, những Bạch Đằng, Đống Đa
Giặc gần rồi đến giặc xa
Giặc xa lại giặc gần nhà dòm sang

*

Mẹ không một chút bàng hoàng
Sông Hồng vẫn hiện ra nàng Tiên Dong
Giữa cơn bão, giữa cơn dông
Mới hay tiếng đục tiếng trong cây đàn

*

Ba vạc cơm một bữa ăn
Trẻ vụt lớn bởi giặc Ân tràn vào

Vậy mà trong khúc đồng dao
Ít khi có lửa binh đao chiến trường

*

Ra đi mang sức sông Hồng
Khi về một dáng sông Hương dịu dàng
Một dây dọc, một tay ngang
Bắc cầu cho mọi người sang với tình

*

Đàn bầu của mẹ cha mình
Gảy lên cho trái đất thành trái tim
Thái dương nào ngủ im lìm
Nghe đàn của mẹ thì tìm đến nhau

*

Con đi đâu, con về đâu
Không qua khỏi khúc đàn bầu mẹ trao
Qua cầu gió cũng chiêm bao
Mà bay mất áo mẹ nào có hay

*

Một dây căng mấy ngón tay
Đủ cho cả thế giới này đi qua
Tiếng đàn sống dưới gốc đa
Trái bầu nghèo ấy sinh ra lòng người

*

Có bao dòng suối trên đời
Về đây mà chảy qua dây đàn bầu
Mẹ ru đất nước nghìn câu
Những người đi lạc từ lâu đã về

*

*Nói tâm dây tới sao Khuê
Tiếng đàn nào cũng trở về lòng tôi
Con người thì sống có đôi
Mà đàn bầu cứ suốt đời một dây*

Chương ba

MẸ CHO CON TRÁI THỊ

*

*Trái thị vàng mặt trắng con ăn
Cô Tám đỏ hay là mẹ đỏ?
Trái đất này hay trái thị ngày xưa?*

*

*Tám lòng qua mấy nắng mưa
Hóa bao nhiêu kiếp mới vừa gặp nhau
Để mình cô Tám chịu đau
Để mình mẹ gánh cơ cầu trên vai*

*

*Chết rồi hoài thai
Thành chim?
Thành măng mai?
Thôi hoá thành trái thị
Nhờ chiếc bị bà Tiên*

*

*Đất nước lại dịu hiền
Hiện hình thành cô Tám
Cô Tám ơi cô Tám đừng đi
Cô Tám ở nhà với mẹ
Cô Tám hoá thân thành nàng Kiều
Hoá thân thành Nguyệt Nga, Tô Thị?*

*

*Cô Tám hoá thành My Châu
Nước Âu Lạc đến mai sau vững bền*

Nỏ thần bắn được nghìn tên
Cố Loa thành ấy đừng quên Triệu Đà
Một chàng Trọng Thủy hiện ra
My Châu ơi có phải là tình yêu

*

Áo kia lông ngỗng dẫu nhiều
Đường lui chẳng rắc nỗi điều dạn nhau
Mẹ không trách My Châu đâu
Nào ai trách mối tình đầu của em
Một dân tộc sống hồn nhiên

*

Ở bên một kẻ đảo điên dối lừa
Nỏ thần lấy lại được chưa
Mà My Châu đến bây giờ còn oan?

*

Dân tộc nhiều gian nan
Dân tộc nhiều lưu lạc
Cây cầu bằng nước mắt
Bắc ngang sông Tiền Đường
Nếu mẹ không dìu dắt
Nàng Kiều làm sao qua?

*

Từ trong giọt lệ đi ra
Mà đau thương tưởng chẳng là đau thương
Gánh trên vai mọi tai ương
Mười lăm năm biết đoạn đường phải qua

*

Cô Tám ơi cô Tám ở nhà
Mùa thu nào thị nước mình cũng chín

Mùa thu nào cũng có bà Tiên
Gót giặc phương Bắc đè nghìn năm
Gót giặc phương Tây xéo trăm năm
Dòng sông nào cũng pha màu máu
Ngọn núi nào như cũng trộn xương
Mái nhà nào như cũng bén lửa
Thiếu phụ nào như cũng một lần goá bụa
Con cuốc nào cũng kêu
Con cuốc kêu đất nước
Mặt trời cũng chít khăn tang
Vàng trắng như chiếc đầu người trắng sãi giặc treo trước làng
Không có vì sao nào không khóc
Mây trên trời tan hoang
Ồi dáng hình đất nước
Sao giống như hình con giun bị xéo quần?

*

Lịch sử căm giận nghìn năm, căm giận trăm năm
Đất nước mang hình con rồng con phượng con lân
Con rồng đã quấy
Con rồng đã bay
Con ngựa sắt thét ra lửa
Trẻ con lập tức ăn ba vạc cơm
Ngựa sắt hí lên đòi ăn cỏ
Con rùa tìm thanh kiếm dưới hồ sâu
Rừng lau thành rừng đuốc
Cho trẻ con tập trận trên mình trâu
Tắt cả ao hồ hoá thành trống trận
Mọi dòng sông
Đều uốn theo hình đất nước
Uốn theo hình mũi bát xà mâu
Bao ngọn núi lửa Tây Nguyên
Đều biến thành lò rèn, rèn kiếm
Mặt trăng thành đá mài
Cho Lê Lợi mài đại đao
Chùng như muôn vạn vì sao
Xuống mọc trên áo long bào Quang Trung

*

Có bao nhiêu ngọn núi
Đều uốn theo hình mũi giáo
Uốn theo hình đất nước lao lên
Mặt trời mọc trên yên ngựa
Tất cả sừng trên đầu hươu nai
Đều chuốt theo hình đất nước
Lá lúa vừa nhú lên
Đã uốn thành câu liêm
Cho người đi giết giặc
Gỗ trên rừng tìm lòng sông mà mọc
Cọc gỗ nào cũng giống mũi Cà Mau
Voi trên rừng rủ nhau ra trận mạc
Đất nước hình vòi voi
Theo bà Triệu Thị Trinh đuổi giặc
Áo long bào Quang Trung
Cháy một chân trời hoả hổ
Đất nước mang hình con bão con giông

*

Đất nước manh hình cây cung
Giương lên phương Bắc, giương ra biển Đông
Mẹ ơi lịch sử thời nào cũng sẵn ống đồng
Cho giặc chạy khi nào bại trận
Núi vút về phương Nam
Giục mũi Cà Mau xé sóng

*

Lịch sử trong trái thị
Lịch sử chín mỗi ngày
Trái thị con cầm trên tay
Có giống trái đất này dài rộng?

*

Mẹ ơi qua nghìn biến động

*Mẹ lại về trồng lúa trồng dâu
Đất nước của con mang hình dây bí dây bầu*

Chương bốn

NGỌN LỬA

1.

*

*Có phải lần đầu vua Hùng cầm đuốc hút
Người châm thuốc vào núi lửa Tây Nguyên?
Mẹ giấu lửa nghìn năm trong từng hòn đá
Đá cọ vào nhau lửa cháy lên?*

*

*Không phải lên trời ăn cắp lửa
Không phải xin hàng xóm xa gần
Bếp tro trấu như tấm lòng lịch sử
Mẹ truyền ngọn lửa mấy nghìn năm
Chính ngọn lửa này đã nung vôi, nung gạch
Cho An Dương Vương xây Cổ Loa Thành
Chính ngọn lửa này vụt cháy trên ải Bắc
Khẩn cấp giặc vào nhờ lửa báo tin nhanh*

*

*Chính ngọn lửa này trong tay bà Trưng Trắc
Thắp nén nhang khóc trước mộ chồng
Trong nước mắt Bà Trưng nghe đất nước
Núi vẫy mình chuyển động các dòng sông
Chính ngọn lửa này soi án thư Hưng Đạo
Ánh bạch lạp mới nhen đã sáng cả chân trời
Đất nước sinh ra để quyết định số phận những tên cường bạo
Thành Cát Tư Hãn nào ngấp nghé cứ vào đây*

*

Ôi những đêm rừng Lam Sơn sâu thẳm

*Lê Lợi ngồi bên đống lửa nướng thịt voi
Nguyễn Trãi thức cả một thời trai tráng
Đến bạc đầu trước lửa vẫn ngồi coi*

2.

*

*Ôi những đêm rừng sương giăng Việt Bắc
Mẹ mặc áo xanh mẹ mặc áo chàm
Đất nước bỗng mang dáng hình tia chớp
Gió cồm còn xanh ngát khoảng trời lam
Cả đời mẹ là một đời đưa tiễn
Chiếc tay nải cha mang bóng dáng mẹ lên rừng
Cây súng kíp đưa cha vào trận tuyến
Đất nước là bao gạo thắt ngang lưng*

*

*Những nẻo đường hút sâu tiếng hổ
Những cánh rừng lim, những cánh rừng hồi
Mặt trời rụng xuống làm chiếc mõ
Cho trâu đàn kéo gổ về xuôi*

*

*Mồ hôi cha đổ thành dòng suối
Hoa hồi thơm nụ Vệ quốc đoàn
Con thấy bóng cha lẫn vào lửa khói
Nhấp nhô đèo một dải mũ nan*

*

*Hà Nội cũng lên rừng đánh giặc
Sông Hồng một dải vắt qua vai
Tiêu thổ đồng hoang làng vắng ngắt
Tiếng gà không nhắc nỗi ban mai*

*

Bước chân cha rung nghìn con thác
Giặc Pháp vào vùi xác sông Thao
Sương rừng ẩn hiện làm du kích
Đá ngủ trong hang cũng thét gào

*

Mẹ nhìn thấy cha qua ngọn lửa
Ngọn lửa sinh ra đã bập bùng
Sôi cho cha bắt từng con vắt nhỏ
Xua từng con muỗi lúc qua bùng

*

Ngọn lửa trên đồi tranh giúp cha nướng sắn
Ổng com lam nuôi dưỡng cả binh đoàn
Con bướm nhỏ đậu nhâm lên mũi súng
Đất nước dài theo lá nguyệt trang
Áo trấn thủ mẹ may kịp gió mùa Cao Lạng
Mũi kim găm tay mẹ xước rồi
Chỉ bếp lửa biết mẹ ngồi tới sáng

*

Chân trời của cha làm bằng tiếng súng
Chân trời của mẹ làm bằng tiếng ru
Con nằm ngủ khi cha vừa Nam tiến
Phải dấy Trường Sơn bốc cháy đỏ lù?

3.

*

Núi Ngọc Linh biến thành đại bác
Đạn bắn đi nòng súng đỏ bùng
Mẹ ơi núi làm sao cháy được

Cha đi rồi tiếng hát gởi sau lưng

*

*Con là chiếc ba lô chín năm cha cõng
Con là ánh lửa nhỏ nhoi cha thắp ở bưng biền
Một chiếc xuồng con như chiếc vồng
Chiến trường Đồng Tháp muối gào đêm*

*

*Cha quấn khăn rằn theo gió chướng
Đi lần cơ sở nổi vùng sâu
Ngọn lửa trong nhà dân dấu kín
Đi ngoài đường không thấy ánh lửa đâu*

*

*Cha dầm trong đất trong hầm đất
Ngọn lửa theo cha biết “chém vè”
Đất nước bấy giờ như mũi mác
Ém vào lòng đất lắng tai nghe*

*

*Giặc Pháp đi càn nhìn lăm lét
Du kích theo canh phục dưới sình
Bỗng một trái sầu riêng rụng bịch
Giặc ngờ lựu đạn chạy còn kinh*

*

*Cha khêu ngọn lửa bằng hơi thở
Bếp lửa lênh đênh một mái xuồng
Ôi chao cái gió đồng Nam Bộ
Suốt cả cuộc đời cứ thổi suông*

*

Ôi chao là cái mùa mưa ấy
Trời đất hòa chung một Tháp Mười
Bấp chân thịt nhão đường như chảy
Nước đến bao giờ mới chịu lui?

*

Gió mưa mà tưởng tay mình đỏ
Đất nước theo cha cũng lội sinh
Tiếng chim vừa loé lên thành lửa
Đêm ấy cha còn vượt mấy kinh?

*

Ôi những cánh rừng miền Đông lăm vắt
Áo Vệ quốc quân cũng bạc như rừng
Giá con lớn theo cha làm liên lạc
Những lối mòn rồi rít chạy qua bùng

*

Núi Bà Đen đứng một mình trấn giữ
Cả dải miền Đông bếp lửa vui buồn
Có tiếng cọp luôn vào giấc ngủ
Cha đi tuần trăng gác phía đầu buôn

*

Tiếng chim bìm bịp kêu như người khát nước
Con muốn mình làm một chiếc bi đông
Giữa cuộc hành quân lưng cha đầm ướt
Suối chảy nơi nao mà lạc cả dòng?

*

Con sông Bé chảy khiêm nhường cát giầu
Rừng cỏ tranh trừ muối mấy mùa khô
Cha đi hái măng gai rừng cào rách áo
Trời đồng bằng giăng chỉ suốt chiều mưa

*

*Con sông Đồng Nai chia làm hai nhánh
Có nhánh nào chảy đến phương cha?
Củ chụp củ mài nuôi bao trận đánh
Cửa rừng ơi sao giống cửa nhà?*

*

*Mẹ ở nhà vẫn nhìn ra đầu ngõ
Cha ngủ nơi đâu đi những chốn nào
Mẹ có thấy những dải rừng Nam Bộ
Tán cây xoè hết lá xuống chiêm bao*

*

*Mẹ có thấy những dòng sông hoá thạch
Trong giấc mơ cha thiếu một con đò
Những đám mây nào mang màu sử sách
Xuống che đầu cho mẹ bớt âu lo*

*

*Chiến khu Dương Minh Châu căn hầm xưa cũ
Ai để quên ngọn lửa giữa rừng sâu
Mười mấy năm sau con lên đường vào trận
Có lửa rồi ngồi ấm bên nhau*

*

*Cha trao lại cho con một Điện Biên hiển hách
Một ngọn lửa trên tay làm vốn suốt đời
Mẹ ơi, mẹ hãy ngắm nhìn đất nướ
Sao giống vô cùng ngọn lửa con soi?*

Chương năm

THƯƠNG NHAU CỎI ÁO CHO NHAU

*

“Thương nhau cỏi áo cho nhau”
Vì em dối mẹ một câu trong đời
Con xin phép mẹ mẹ ời
Giặc tan con phải tìm người con thương

*

Biết em từ thuở Hùng Vương
Lưng ong thắt đáy như lưng nước mình
Dấu từng đi suốt chiến chinh
Mà sao đất nước vẫn hình dáng em

*

Chiếc khăn hoa lý bay lên
Theo hình đất nước nằm bên biển đây
Mẹ sinh cho em bàn tay
Để anh cầm lúc gió bay qua cầu

*

Chắc là không có ai đâu
Thương nhau thì cỏi cho nhau áo mình
Cái duyên là cái vô tình
Ai mà cố ý chẳng thành được duyên

*

Như là buổi mới gặp em
Hay đâu sự thể làm nên chuyện đời
Cái điều muốn nói bằng lời
Trách đôi mắt nói hết rồi còn chi

*

*Trách bàn tay quá lắm lì
Không đưa câu nói anh đi lệ làng
Cái điều muốn nói gọn gàng
Bao nhiêu rạo rức chỉ bằng một câu*

*

*Phải vì nhớ trước quên sau
Cái điều muốn nói cùng nhau qua rồi
Ai từng qua tuổi hai mươi
Mới hay đất nước mình thời đang yêu*

*

*Đất nước cong hình cánh diều
Khi ta ngỏ với nhau điều ta mong
Nàng Tiên Dong tắm trên sông
Anh vùi trong cát mắt không chịu vùi*

*

*Chữ Đồng Tử hoá anh rồi
Cái nghèo mà đổi được người mình thương
Tổ tình, tình lại về không
Nên Trương Chi giấu mặt trong tiếng đàn*

*

*Qua rồi mới biết người oan
Hoá thân thành gỗ bạch đàn cho ai
Những người con gái con trai
Yêu nhau thì nhớ chuyện này mai sau*

*

Trong cơi trầu quả địa cầu

Đất nước mình giống miếng cau dịu mềm
Là khi anh biết yêu em
Là khi Kim Trọng đến bên Thuý Kiều

*

Là khi muốn nói mình yêu
Mà sao chỉ nói toàn điều vu vơ
Là khi chàng Tú Uyên mơ
Giáng Kiều người đẹp bao giờ hiện ra

*

Là khi Từ Thức đi qua
Suốt hang động biết có là yêu thương
Là em con gái Hùng Vương
Sơn Tinh lưỡng trước đoạn đường phải qua

*

Thủy Tinh cậy lắm phong ba
Chậm chân nên đến nay mà còn ghen
Núi và sông, anh và em
Nào ai dám cất người lên qua đầu

*

Ví bằng không lấy được nhau
Làm chi còn có kiếp sau mà chờ
Chuyện chàng Ngâu dạy anh xưa
Rằng người đừng có bao giờ lấy Tiên

*

Đất nước mang hình vành khuyên
Khi em mười tám cái duyên đậm đà
Khi anh vừa thấy em qua
Vội ra đầu ngõ để ta đi cùng

*

*Đường xa anh lại đi vòng
Thẳng đường mãi có tới lòng nhau chẳng
Đất nước mang hình mặt trăng
Là khi anh dám nói rằng mình yêu*

*

*Là khi ngồi suốt buổi chiều
Mà anh mới thử đánh liều nói ra
Đất nước mang hình mẹ cha
Trong vòng tay của em và của anh*

*

*Nghe hơi thở ấy ngọt lành
Cái hôn của mẹ cha dành cho ta
Tận cùng hương vị thịt da
Thương yêu làm đất trời hoà vào nhau*

*

*Biển nào biển chẳng muốn sâu
Núi nào núi chẳng muốn cao bằng trời
Con người muốn sống có đôi
Chẳng như chú Cuội ngồi chơi một mình*

*

*Hiếm hoi ngày tháng thanh bình
Em làm cây trúc sân đình dân ca
Đất nước mang hình cây đa
Những người trai trẻ đều là Thạch Sanh*

*

*Em làm cây quýt, cây chanh
Làm con chim chích đậu nhành ca dao*

*Thương cây lúa biết nhường nào
Chỉ chờ tiếng sấm để vào tháng ba*

*

*Vua Hùng tìm lúa đâu ra
Từ trong cỏ nhật về nhà nâng niu
Nước mình lớn bởi chất chiu
Bàn tay cấy cấy em dịu lúa qua*

*

*Úng rồi hạn, bão rồi mưa
Cộng thêm giặc giã cây bừa làm sao
Con trâu lặn lội thuở nào
Nghìn năm kéo đất nước vào mùa chiêm*

*

*Thương bàn chân mẹ, chân em
Sánh phù sa có in lên chân trời
Chỉ nhìn vào móng chân thôi
Biết em đã lội qua thời trẻ trung*

*

*Biết em từ thuở vua Hùng
Tấm lưng đã gập xuống cùn đất sâu
Tay ôm đóm mạ từ lâu
Như là ôm đứa con đầu của em*

*

*Chồng cấy vợ cấy đôi bên
Con trâu đi giữa làm nên nước mình
Bánh dày trắng, bánh chưng xanh
Đất trời kia cũng sinh thành bởi ta*

*

Bởi em trời hoá mái nhà
Cho đôi ta trú chân qua tháng ngày
Thương làm sao hết bàn tay
Bàn tay của đất nước này của em

*

Dẫu làm cô Tám, cô Tiên
Vẫn coi bếp núc dành riêng phần mình
Dẫu làm bà Triệu Thị Trinh
Khi ru nôi vẫn một hình dáng em

*

Thương nhau thì nhớ đừng quên
Về xin phép mẹ mà lên qua cầu
Nước mình cởi áo cho nhau
Thương nhau thì đến bạc đầu còn thương

Chương sáu

BÀI CA VỀ CHIẾC ĐÒN GÁNH

*

*Khi đất nước qua thời khổ đau
Mẹ lấy dây Trường Sơn làm dây đàn bầu
Khi đất nước vào trận đánh
Mẹ lấy dây Trường Sơn làm đòn gánh
Gánh sông Hồng, sông Cửu Long qua
Vai mẹ chín như sành nung lửa
Dây Trường Sơn bốn mùa
Thế hệ chúng con như chim về làm tổ
Trên chiếc đòn gánh mẹ nhọc nhằn
Chúng con kéo về như kiến cỏ*

*

*Ôi dòng sông Bến Hải
Có kẻ định bẻ gãy
Chiếc đòn gánh mẹ chõ tì vai
Nếu đòn gánh kia bị bẻ làm hai
Châu thổ sông Hồng sẽ rơi xuống biển
Châu thổ Cửu Long sẽ rơi xuống biển*

*

*Trên chiếc đòn gánh của mẹ
Chúng con mang trái đất trên lưng
Trái đất nặng chừng ba mươi ký
Hồi chiếc ba lô con cóc no tròn*

*

*Mẹ tiễn con ra tới cửa rừng
Tưởng chừng như không còn ai để tiễn
Bom ném vào bệnh viện*

Ném vào ngay chỗ mẹ thương con
Chân trời xám như gương mặt giận
Chân trời đen một sắc bão bùng
Chân trời ứa máu màu gạch nung
Chiến tranh gieo hạt bằng bom
Ở nơi mẹ vừa tiễn con
Bom bảy tấn thôi bay đi một xã

*

Trước ngày con lên đường
Mẹ giục con cưới vợ
Người yêu muốn anh để lại cho em
Một đứa con bé nhỏ
Đứa con trai hồng cuộc chiến tranh dài
Nhưng em ơi chân trời
Đã bịt bùng khói lửa
Anh rất muốn trước khi đi được cưới em làm vợ
Nhưng ngày mai, ngày mai
Lỡ anh không về
Em không phải một lần goá bụa

*

Con gửi lại kỳ hè
Những cuốn sách đang đọc dở
Không biết Natasha có gặp lại Andrey
Chiến tranh đi qua trái đất này
Rồi sẽ hoà bình thế nào chẳng gặp
Những nhân vật trong tiểu thuyết
Đành vì con chia tay

*

Con gửi lại sau lưng
Những ước mơ nhà văn, bác học
Để nhận lấy cánh rừng
Để nhận lấy dãy Trường Sơn dựng dốc

*

Con chim gì kêu rì rầm sâu
Tiếng chim như một nhịp cầu
Tiếng chim bắc ở hai đầu núi non
Dốc, dốc, dốc
Tiếng chim hay mơ đồ đôn
Đất nước uốn theo từng cái dốc
Những người lính trẻ hai mươi
Dốc hết tuổi đời leo núi
Mồ hôi người rơi đá còn bốc khói
Đá mòn hết tuổi đá thôi

*

Đất nước mang hình đồng đội co lưng tôm mà ngủ
Đất nước mang hình khuỷu tay
Suốt cuộc chiến tranh chúng con gói đầu lên đầy giắc
Đất nước trong hình võng dù võng bạt
Cho chúng con nằm cho cả cánh rừng đưa
Hang nguyên thủy thành bãi khách
Đất nước cong theo vòm mái hang

*

Chúng con đào củ mài củ chụp
Cái đói như tầm ăn rồi lá dâu
Đồng đội ơi, cả trung đoàn ngộ độc
Nắm rừng màu đất lại lừa nhau
Đồng đội ơi chúng mình từng ước
Giá mọi cánh rừng cây môn thực
Chắc là trên mặt đất
Màu xanh sẽ chẳng còn
Những trận đói qua rừng như lũ lụt
Cuốn đi người đồng đội của con

*

Bom đạn chặn đường lương thực

*Cây bứa ơi cây bứa mọc nơi nào
Những đợt măng rừng nghe đẵng chát
Ăn rồi mới thấy ngọt đẵng sau*

*

*Tên mày là gì loài rau chưa biết
Thôi lấy tên bè bạn đặt cho rau
Đất nước hiện hình ra cây lá bép
Bồng nhiên xoè trắng ở trên đầu.*

CHÂN DUNG 1

*

*Mẹ cho phép con nhắc đến người đồng đội
Bị thương với con trên chót một lần
Trạm phẫu thuật hai ca cấp cứu
Người đồng đội bấy giờ tỉnh táo
Anh chỉ vào bác sĩ, chỉ vào con:
- “Tôi biết chắc mình không qua khỏi
Xin hãy rút hết máu nhóm O trong người tôi còn chảy
Mà tiêm cho bạn khỏi cưa chân!”*

*

*Mẹ ơi thương con đến nghìn lần
Những người đồng đội chết phần của nhau
Chỉ còn một ít máu đào
Trước khi nhắm mắt kịp trao bạn bè*

CHÂN DUNG 2

*

*Mẹ cho phép con nhắc về Dũng
Sau trận đánh Dũng bị thương vào bụng*

Một mình nằm giữa rừng già
Dững ơi Dững biết đâu mà bỏ đi

*

Dòng máu Dững như rễ cây toả vào đất
Dững dùng búi cỏ nhét vào vết thương
Dững không chịu nằm chết
Chưa có ai khát bằng Dững khát
Dững ngất đi mơ suối chảy qua đồng
Đất nước có nghìn con sông
Đất nước có cả biển Đông
Mà sao Dững còn cào con khát
Nhưng lúc ấy chính là đất nước
Hiện ra không phải là dòng sông
Hiện ra không phải là biển Đông
Dững liếm lên đọt cỏ
Dững hóp từng hóp nhỏ
Đất nước là giọt sương
Cho Dững vượt qua cơn khát nhận đường

CHÂN DUNG 3

*

Mang bốn mươi vết đạn trên mình
Thiệt một mình giữ chốt
Thiệt bắn súng bằng tay bắn cả bằng chân
Dùng miệng giật nụ xoè quăng lựu đạn
Xúc giác nhìn, khứu giác nghe
Tóc Thiệt cháy bùng không kịp dập
Lửa ăn hết áo quần
Thiệt ngồi đó quyết không chịu chết
Đất nước không bao giờ mất được
Đất nước vô tận trên đầu
Đất nước thu cả vào căn hầm của Thiệt
Thiệt không biết mình đói khát đơn đau
Hoa đang nở nơi nào trên mặt đất

*Giờ này những ai đang yêu nhau
Thiệt không biết, Thiệt không biết đâu
Chỉ biết giặc lên phải diệt
Chỉ biết chót không được mất*

*

*Năm ngày đêm giữ chót một mình
Lúc đồng đội rừng xa ào tới
Chót vẫn còn khi Thiệt kịp hi sinh*

Chương bảy

NHỮNG LỜI MẸ RU

KHÚC I

*

*Nếu không có mẹ ru con
Chắc là trái đất chẳng tròn được đâu
Lời ru từ lúc chôn rau
Theo con đi suốt hai đầu thời gian*

*

*Mặt trời vừa hoá trái cam
Để khi con lớn con cầm trong tay
Con ơi con ngủ cho say
Mẹ trao cả vũ trụ này cho con*

*

*Chân con như ánh trăng non
Mà sau khôn lớn đi mòn Trường Sơn
Tay con như búp hoa thơm
Mà sau chai sạn bền hơn đá bền*

*

*Con cười như mảnh trăng liềm
Mắt con cong một dáng thuyền sang sông
Vỗ chao mà giống biển Đông
Con ơi đừng sợ cơn giông trong nhà*

*

Mai rồi con sẽ đi xa

Hãy làm quen với tiếng gà ngoài sân
Lá rơi giống tiếng bàn chân
Kéo trời thấp xuống cho gần lòng noi

*

Mẹ nghe rõ tiếng con rồi
Nghe con cười cả gấm trời lặng im
Cả vòm tinh tú lim dim
Cũng theo cái ngủ đi tìm giấc mơ

*

Mẹ ru một tiếng ầu ơ
Mà nghìn năm đến bây giờ còn ngân
Trở mình trên vông con lăn
Nghe như trái đất nghiêng dần một bên

*

Mẹ ngồi mẹ thức thâu đêm
Lời ru của mẹ làm nên canh dài
Ru con từ thuở bào thai
Con là hạt lúa củ khoai mẹ trồng

*

Ngủ đi con giấc say nồng
Trong vòng tay mẹ, trong vòng tay cha
Phải con nhờ tiếng oa oa
Bảo cho mặt đất biết là có con

*

Ngủ đi cho trái bưởi tròn
Con đừng sợ gấu ăn mòn mặt trăng
Núi đồi như trẻ dung dăng
Chân con rồi sẽ san bằng biển khơi

*

*Lời ru mẹ hoá vòm trời
Chở che suốt cả cuộc đời con đi*

*

KHÚC 2

*

*Từ trong nôi mẹ ru con
Đến khi con lớn mẹ còn hát ru
Khi con ngã dưới đạn thù
Lời ru có giống như từ trong nôi?*

*

*Chiến trường mấy chục triệu người
Đã nằm xuống đất từ thời Hùng Vương
Mẹ nào có sợ đau thương
Vực sâu để núi biết đường vút cao*

*

*Ngủ đi giấc ngủ ngọt ngào
Những người ngã xuống từ bao nhiêu đời
Đầu trên máy chém vừa rơi
Người nằm xuống đất chết rồi còn đau*

*

*Ngủ đi lòng đất có sâu
Chẳng bằng lòng mẹ buổi đầu sinh ra
Ngủ đi người đã đi xa
Muôn năm màu đất vẫn pha máu hồng*

*

Mẹ ơi biết mẹ bế bông
Trái tim con đập trong lòng mẹ sâu
Mẹ ơi con chẳng chết đâu
Con nằm con ngủ qua đau thương này

*

Mẹ ơi sao mắt con đây
Mà không ngắm được lúa đầy bông sai
Tay con nào phải tay ai
Mà không hái nổi một vài bông hoa

*

Mẹ ơi chân của con mà
Sao con nhắc mãi không ra khỏi mô?
Chỉ duy một giấc con mơ
Là còn đi thâu cỏi bờ thế gian

*

Mẹ ru con ngủ cho an
Ngủ say thì hái được làm sao hoa
Ngủ làm sao bước chân ra
Sợ đi lạc biết đâu mà tìm con

*

Mẹ ơi trên bãi cỏ non
Con nghe trâu gặm tiếng ngon nhịp đều
Con nhờ mẹ nhắn người yêu
Đừng chờ con kéo buổi chiều đã sang

*

Con ơi bằng cả mùa màng
Mẹ ru con giữa hai hàng trời xanh
Bao nhiêu hạnh phúc con dành
Cho người yêu dấu nên thành lứa đôi

*

Mẹ đừng buồn nhé mẹ ơi
Con mơ cho mẹ ngày mai thật nhiều
Cái phần sướng khổ thương yêu
Của con mẹ hãy chia đều nhân gian

*

Con ơi thương mến vô vàn
Trái tim con đập ngút ngàn lúa reo
Con đi hết mọi núi đèo
Khi nằm xuống đất vẫn nhiều lo toan

*

Mẹ ơi đừng có khóc than
Con nằm xuống để hoà tan vào đời
Trong lòng đất mẹ lòng tôi
Con nghe sự sống đang hồi sinh ra

*

Người hi sinh tự ngàn xưa
Khi nằm xuống đất vẫn mơ chuyện đời
Mẹ ru người đã khuất rồi
Ngủ say trong đất những lời tái sinh.

Chương tám

NGỌN GIÓ CỦA MẸ

GIÓ ĐẾN

1.

*Hồi ngọn gió trong từng hơi thở nhẹ
Trong cuống phổi run run gió góp nhặt đời mình
Con là gió tìm về vòm cây mẹ
Mẹ chính là nguồn cội gió khai sinh*

*

*Mẹ hãy lấy gió này làm khăn mặt
Tóc mẹ bay trong ngọt ngào ráng chiều
Có sợi tóc bay vào cay khoé mắt
Lưng mẹ còng chờ đợi mái nhà xiêu*

*

*Ba mươi năm mẹ vẫn ngồi nhóm lửa
Nhớ mẹ nhiều con chỉ biết nằm mơ
Trong chiêm bao con hoá thành ngọn gió
Thổi lên đèn trên gác phố bơ phờ*

*

*Hẻm phố nào của Sài Gòn cũng mẹ
Bữa cơm nào đứa mẹ cũng so dư
Gạo thì thiếu cơm vẫn thừa như thế
Gió rừng ơi mẹ đợi đến bao giờ*

*

Ôi ngọn đèn dầu như mầm hạt thóc

*Khi nào nhớ con mẹ lại nhen lên
Mẹ lại thắp nhang làm rằm khấn Phật
Gió trời xa tiếng sấm cứ sôi rền*

*

*Chắc giờ này đợi con mẹ đem cơm ra chén
Khỏi cơm là tóc mẹ ảm lòng con
Mẹ là trời xanh gió chúng con thổi đến
Dáng mẹ hiện lên trên vầng trán Sài Gòn*

2.

*Ngọn gió thổi về em hôn hén
Ngỡ em sinh ra là để chờ anh
Mặt trời của đôi ta hoá thành con ốc biển
Gió u u trời đất cũng tròn trành*

*

*Ngỡ mãi mãi ta không còn sum họp
Anh chỉ gặp em trong giấc ngủ thôi mà
Trong giấc ngủ em đang cười chợt khóc
Em mới vừa động lại đã tan ra*

*

*Để ngọn gió đi cùng trời cuối đất
Gió tìm em trong nước mắt, mồ hôi
Chúng ta đứng ở hai đầu sóng chết
Trái tim ta như trận gió thổi vô hồi*

*

*Em là Sài Gòn thức thâu đêm chờ đợi
Đôi guốc em từng mòn vệt trời xanh
Giọt nước mắt em giấu vào đêm tối
Sao cây kia thẳng tắp chữa đâm cành?*

*

*Em ở đâu trong Sài Gòn trước mắt
Anh đang về em đứng ở nơi đâu
Gió cứ thổi cho chúng mình chóng mặt
Nhớ thương như lửa đốt nóng ran đầu*

*

*Em vẫn sống trong anh bằng gương mặt thời con gái
Như thể anh vừa tưởng tượng chuyện cách xa
Như cuộc chiến tranh qua không thể nào có nổi
Như hai mươi năm ta vẫn sống chung nhà*

*

*Ôi ngọn gió chính là nơi em thở
Có mùi tóc cay cay, mùi nước mắt nồng nồng
Cái ngọn gió sóng soài trên xứ sở
Thổi mệt nhoài theo kịp các dòng sông*

*

*Ngọn gió ấy vì em mà cường tráng
Chính nhớ thương làm ngọn gió vô cùng
Sài Gòn đó em là nơi gió đến
Gió như vừa bật khỏi cánh cung*

*

*Ngọn gió bị thương bao lần không biết nữa
Kẻ một đường thẳng tấp tới thành đô
Hơi thở của đôi ta nối vào nhau thành gió
Trái tim ta gõ mãi cửa mong chờ*

*

*Em yêu dấu những hình dung dữ dội
Cuộc đoàn viên nhờ gió nói bao điều*

*Hạnh phúc lớn tưởng tay mình không thể với
Gió đang dồn trời đất tới tình yêu*

*

*Thôi cứ để cho mọi người gặp lại
Hạnh phúc ta trong hạnh phúc muôn người
Gió cứ thổi như em còn xa mãi
Như em còn ở nơi cuối nỗi mừng vui*

TÔI SẼ VỀ...

*

*Tôi sẽ về thành phố
Ai nói với tôi tiếng ấy tự bao giờ
Ai nói với tôi trong bạt ngàn nắm mớ
Đồng đội nằm dưới đất vẫn còn mơ
Vẫn nằm mơ tiếng chân em trên hè phố
Mắt lá răm thoáng gặp dứt sao đành
Mái tóc gọi mát cả chiều rắng đỏ
Lá rơi mà biết mắt liếc nhìn anh*

*

*Tôi sẽ về thành phố
Ai nói với tôi khi trận đói bạc đầu
Bạn tôi ngã vì nắm rừng ngô độc
Hỡi Sài Gòn trước mặt chữ còn đâu
Người nằm xuống truyền người sau mơ tiếp
Cái chết kia cứ thế bắc cây cầu
Cứ như thế đi liền ba thế hệ
Ôi Sài Gòn khi ngã xuống còn đau
Còn chưa gọi hết tên em, tên mẹ
Đến hôm nay máu ấy vẫn nguyên màu
Tôi đang ngắm Sài Gòn qua giọt lệ
Với tay mà đi đến quá dài lâu*

*

Tôi sẽ về thành phố
Ai nói với tôi lời trần trời cuối cùng
B52 xóa tên làng, tên đất
Ngôi sao lên trong lỗ nẻ căn hầm
Ngôi sao ấy ngỡ như người ngoài cuộc
VẬY mà sao thân thuộc mấy mươi năm
Ngôi sao ấy nếu đêm rừng quên mọc
Anh sẽ không sao về được giữa Sài Gòn
Anh sẽ ngủ chẳng có gì đánh thức
Giữa rừng già thành nấm đất con con

*

Tôi sẽ về thành phố
Anh nói với em có khi nào lỡ hẹn
Nỗi nhớ em cũng pha màu khói lửa
Khi bị thương anh mới biết lạc rừng
Em khuất nẻo giữa trập trùng phố xá
Giọt sương làm cơn khát trầu oằn lưng
Như anh vác vác dòng sông đi bộ
Sông trên vai mà khát đến chưa từng
Cơn khát ấy dẫn anh về thành phố
Khi anh về cơn khát chưa hề ngưng

*

Ta sẽ về thành phố
Bạn nói với tôi khi vừa mọc mặt trời
Vắt cơm tròn bạn định bẻ chia hai
Chưa kịp ăn, chưa kịp về thành phố
Bạn thân yêu, bạn đã ngã xuống rồi
Viên đạn lạc trước Hồ Nai mở cửa
Mặt trời mọc ngỡ không tròn được nữa
Vắt cơm còn dấu bạn ẩm bờ môi
Vắt cơm ấy dẫn tôi về thành phố
Tôi no nê cho đến suốt cuộc đời
Chỉ thương bạn nằm dưới mồ vẫn đói
Mặt trời lên sao giống vắt cơm ôi

*Ngày chiến thắng bạn tôi không về được
Cây đèn Ấng-côn của bạn trời cho tôi
Khi tắt điện tôi lại nhờ ngọn lửa
Của đêm rừng thưở ấy bạn hằng nhen
Để nhận rõ mình còn đang mắc nợ
Những câu thơ vui dưới đất bao đời*

Chương chín

THỜI CHÚNG CON YÊU NHAU

*

*Thời gian đi qua để chúng ta ở lại
Một chặng đường bom giội mãi sau lưng
Chúng ta sống nơi đầu nguồn thời đại
Anh xa em sau biên biệt núi rừng
Tiếng bom nổ xác bạn bè vương vãi
Suối qua rừng hay giọt lệ vừa ngưng?*

*

*Ở giữa anh và em là cái gì cao hơn sự chết
Hơn cả sự sống hai ta là sự sống giống nòi
Nỗi nhớ em phải vượt mấy nghìn cây số đất
Qua bót đồn, qua bãi bắn, rào gai
Sài Gòn với anh như là không có thật
Và tình yêu như thể chuyện đông dài
Ta chỉ biết yêu nhau trong tưởng tượng
Và hình dung ra con cái cửa nhà
Trong mơ thấy người yêu không còn sống
Tỉnh dậy rồi mới biết quá chùng xa
Thời ta sống một cái thời ghê gớm
Đi qua rồi mới hiểu hết lòng ta*

*

*Anh đã yêu em như nghìn đám cháy
Nhưng trận đánh đi qua, những hố những hầm
Như giặc giết anh rồi anh sống dậy
Bởi vì em còn đợi mấy mươi năm
Anh chợt thấy Sài Gòn gió thổi
Em hiện lên thấp thoáng mặt trăng rằm*

*

Không còn gì để ăn, không còn gì để sống
Ai vượt lên cái chết cũng đón đầu
Đó là con đường tình yêu anh phải đến
Là lối về Sài Gòn đồng đội của anh đâu
Chợt quay lại toàn thấy gò thấy đống
Cỏ xanh dày xin lặng lẽ che nhau

*

Ở giữa anh và em bão đổ rừng đổ núi
Tình yêu ta cơn động đất nghiêng trời
Mà nỗi nhớ cứ tìm nhau nhập lại
Ta chia mình ra sống ở trăm nơi
Sông cứ chảy và biển lùi ra mãi
Anh thương em lòng dạ để đâu rồi

*

Anh thương em mà tay ôm đất đá
Mà tay ôm súng ngủ bùng biển
Đêm rét quá không thể bông ngọn lửa
Em nơi nào có nằm xuống, ngồi lên?
Đêm chồng vợ bị cắt làm hai nửa
Mắt em khuya chảy máu cả trắng liềm

*

Anh thương em anh thương đồng đội
Suốt một thời mưa giội nắng nung
Đêm ngủ đất cánh tay làm chiếc gối
Bắt con cua dõ dỏi lửa đêm rừng
Khi ngã xuống chẳng một lời trần trối
Giấu tên mình vào vớ vẩn tên chung

*

Thời ta yêu nhau sao quá nhiều giặc giã
Bắc với Nam như cách một tình cầu

Không đánh giấc sẽ thành thời đồ đá
Sẽ chẳng còn đất nước để tìm nhau
Trăng li biệt mọc bên trời như miếng vá
Trăng chẳng còn biểu tượng của ta đâu

*

Thời ta yêu nhau mưa ngâu nhiều nắng gắt
Đám mây bay cũng lam lũ nhọc nhằn
Con gió cát thổi gây bao dải đất
Chim khuyên người khắc phục khó khăn
Anh nhớ em, anh nhìn trời chớp mắt
Tiếng bom rung trời cũng cối càn

*

Chúng ta đi qua thời dữ dội
Để em cảm hạnh phúc ở trên tay
Trong sum họp lòng vu vơ quá đổi
Gió đi qua sắc một nét lông mày
Tóc em đó còn nguyên mùi cỏ dại
Vẫn cánh rừng thuở ấy phủ hai vai

*

Thời anh yêu em nghìn sau rồi chẳng có
Hơn chuyện cô Tấm xưa, hơn cách trở Kim Kiều
Hàng vạn người đi không về thành phố
Dãy Trường Sơn sừng sững tạc phù điêu
Cánh rừng của chúng ta, của mỗi đời gian khó
Những đời nằm xuống vẫn còn yêu

*

Như gió thổi ta về thời mới lớn
Chénh choáng làm sao khi ngắm lại bầu trời
Những người lính đi qua gởi hết niềm khát vọng
Sông như người hồi hộp thoát đầy vơi
Bao vất vả mới tìm ra biển rộng

Gió dọc ngang đo đạc lại bao thời

Chương mười

MẸ SINH NHIỀU CON TRAI

*

*Có phải mẹ Âu Cơ đã đi vòng trái đất
Để làm chỗ khai sinh con Lạc cháu Hồng
Mẹ đã tìm ra dải đất hình tia chớp
Chọn vùng tâm bão để sinh con*

*

*Cái dải đất sông hoá rồng chín khúc
Hai đầu xoè những mũi đất - mũi lao
Núi mang dáng ngựa phi voi phục
Bảo ngủ rừng sâu đợi giặc vào*

*

*Cái dải đất giống như nàng Tiên múa
Lại có hình ngọn lửa lúc cuồng phong
Lịch sử thành văn trên mình ngựa
Con trẻ mà mang áo giáp đồng*

*

*Dân tộc lạ lòng làn đầu chiến đấu
Lại cử chú bé vừa sinh cười ngựa sắt xông ra
Lại cử hai người đàn bà cười voi cầm giáo
Tráng sĩ mà sao phải giữ nhà?*

*

*Không mẹ ơi những người trai khí phách
Giặc giết rồi mẹ chưa kịp sinh đâu
Mẹ chưa kịp dựng đèn đài thành quách
Chưa đủ bình yên ăn hết miếng trâu*

*

Mẹ ơi suốt chiều dài lịch sử
Mẹ vẫn sinh nhiều những đứa con trai
Mỗi bận chiến trường tin báo tử
Mẹ lại hoài thai bằng nỗi đau dài

*

Mẹ thương con mẹ thương đất nước
Áo vá vai như ruộng vá chân đôi
Mẹ mất ngủ suốt thời trận mạc
Đất nước là trán mẹ đầm mồ hôi

*

Con thương mẹ con thương nhánh lúa
Mảnh vô cùng không đỡ nổi chân chim
Rễ lúa nhỏ đau ngấm trong rễ cỏ
Cây lúa vì con mẹ phải đi tìm

*

Con thương mẹ con thương bếp lửa
Tro trấu mà nướng chín củ khoai
Con chim khách sao mày kêu trước cửa
Có ai vào mang tin đứa con trai

*

Con thương mẹ con thương lưỡi cuốc
Suốt cả đời chưa được ngó đầu lên
Những nhát cuốc như mỏ gà bới đất
Cánh đồng sâu chân mẹ quánh phèn

*

Con thương mẹ con thương phen cửa liếp

Hở then cài đêm lọt gió mùa đông
Có chiếc ổ rom con trâu vừa ăn hết
Những đêm dài mẹ thiếu tấm chăn bông

*

Con thương mẹ con thương chiếc guốc
Truyền bao đời chiếc guốc gộc tre
Tiếng guốc mẹ giống tiếng kêu con cuốc
Suốt năm canh kêu xác cả mùa hè

*

Con thương mẹ, con thương bàn tay mẹ
Cả đời con không đi hết hoa tay
Chắc mẹ rửa tay con bằng mồ hôi từ bé
Mà bàn tay khoẻ tựa lưỡi cày

*

Con thương mẹ thương cả đời đưa tiễn
Hết giặc này lại đến giặc kia
Mẹ cưu mang hết mọi thời kháng chiến
Những đứa con đi dẫu biết không về

*

Con thương mẹ con thương đất nước
Từ ngàn xưa cho đến hôm nay
Những tên giặc phương xa vừa phải cút
Khỏi Cam Tuyền ải Bắc đã vờn mây

*

Chưa bao giờ mẹ sinh nhiều con trai đến thế
Chúng con đi mạnh khoẻ vô cùng
Những binh đoàn ào lên bão bể
Toả nhánh về biên giới vòng cung

*

Tất cả núi đều đổ ra biên giới
Tất cả rừng đều cuộn tới chở che
Giặc phương Bắc mà liều mình lao tới
Những đỉnh núi kia sẽ đổ xuống đê

*

Cau nhà ta không đủ mo để gói
Những nắm cơm của mẹ chặt ba lô
Những chân trời cháy lên tiếng gọi
Biển cả reo một tiếng rung bờ

*

Con thương mẹ chưa nghỉ gồng nghỉ gánh
Dây Trường Sơn vẫn trĩu đôi vai
Chúng con chẳng sợ gì bao trận đánh
Rặng tre ngà đã phủ suốt vành đai

*

Con thương mẹ còng lưng cấy lúa
Cây lúa vừa cấy xuống như chông
Những ngọn núi sẵn sàng phun lửa
Những dòng sông trữ thác ở trong lòng

*

Con thương mẹ con thương biển cả
Giấu tâm hồn nhân hậu dưới phong ba
Nếu giặc đến biển sẽ thành chảo lửa
Sao biển vẫn ngoan như chiếc ao nhà

*

Thế hệ chúng con chưa kịp tròn mười tám
Như đất nước nghìn năm chưa một kỷ nguyên già

*Những quả đồi nằm theo dáng đám
Sông Thương buồn có giặc cũng lao ra*

*

*Thế hệ chúng con đi như gió thổi
Quân phục xanh đồng sắc với chân trời
Chưa kịp yêu một người con gái
Lúc ngã vào lòng đất vẫn con trai*

*

*Thế hệ chúng con ồn ào, dày dạn
Sống thì đi mà chết thì nằm
Giọt lệ phần mình, nụ cười dành bạn
Đất nước là một cuộc hành quân*

*

*Mẹ ơi, có mẹ rồi chúng con vững bước
Chúng con lam làm, chúng con sống chúng con yêu
Chọn tâm bão mẹ sinh thành dân tộc
Sống có nghiêng đê con vẫn bắc cầu Kiều*

*

*Mẹ ơi, bất kỳ từ điểm nào trên trái đất
Ai cũng thấy mẹ sinh nhiều con trai
Khi đất nước Việt Nam mang dáng hình tia chớp
Rạch chân trời một lối đến tương lai.*

*Thành phố Hồ Chí Minh
ngày 30-11-1993
TRẦN MẠNH HẢO*

* * *

Trường ca
ĐẤT NƯỚC HÌNH TIA CHÓP
Tác giả: Trần Mạnh Hảo

* * *

Biên tập
Lê Thanh Minh
Trình bày, bìa, tạo Ebook
matthoigian2001@

* * *

Rạng Đông
phát hành

Copyright © Tác giả và Rạng Đông giữ Bản quyền